

Høringsnotat – forslag til endringer i petroleumsforskriften

1 Innledning

Departementet sender på høring forslag til enkelte endringer i forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet (petroleumsforskriften).

Det foreslås endringer i § 6 om meddelelse av opplysninger i forbindelse med undersøkelser mv. og § 30 om traséundersøkelser og andre grunnundersøkelser med sikte på å oppdatere og forenkle bestemmelsene og reduserer graden av overlappende bestemmelser i petroleumsforskriften og Oljedirektoratets ressursforskrift.

Det foreslås endringer i petroleumsforskriften § 26 om måling mv. av produsert petroleum for å klargjøre Oljedirektoratets myndighet til å fastsette forskrift, og for å forenkle og oppdatere bestemmelsen.

Det foreslås endringer i tråd med praksis i følgende bestemmelser: § 39 om avgiftssatser for arealavgift mv., i § 41 om refusjon av arealavgift og § 79 om navnssetting.

Det foreslås endringer i petroleumsforskriften § 85 om saksbehandling og taushetsplikt for å forkorte taushetspliktens lengde for tolkede data og andre data og dermed gjøre mer data offentlig tilgjengelig tidligere. Det foreslås at regelverket vil operere med tre kategorier data med ulike varighet når det gjelder taushetsplikt: Omsettelige data (10 år), tolkede data (5 år) og øvrige data (2 år). Det foreslås også en overgangsbestemmelse for eksisterende data.

I tråd med dagens departementsstruktur endres ordlyden i enkelte bestemmelser i petroleumsforskriften fra "Arbeids- og sosialdepartementet" til "Arbeids- og inkluderingsdepartementet".

2 Opplysninger i forbindelse med undersøkelser mv.

Departementet har gjennomgått § 6 om meddelelse av opplysninger i forbindelse med undersøkelser mv. og § 30 om traséundersøkelser og andre grunnundersøkelser med sikte på å oppdatere og forenkle bestemmelsene og reduserer graden av overlappende bestemmelser i petroleumsforskriften og Oljedirektoratets ressursforskrift. Strukturen er at petroleumsforskriften skal inneholde de overordnede bestemmelsene om opplysninger som skal meddeles myndighetene mv., mens Oljedirektoratet delegeres myndighet til å fastsette mer detaljerte regler om dette i ressursforskriften. Det foreslås blant annet å oppheve § 6 andre ledd bokstav d) om at rettighetshaver skal sende opplysninger om i hvilken form resultatene fra undersøkelsen vil foreligge. Dette fordi formatkrav fastsettes av OD, jf. ressursforskriften § 4 og veiledninger, og dette i praksis ikke rapporteres inn i forkant av undersøkelsene. Forslagene til endringer i petroleumsforskriften §§ 6 og 30 må sees i

sammenheng med forslagene til endringer i ressursforskriften §§ 6 og 12 som Oljedirektoratet sender på høring.

3 Måling mv. av produsert petroleum

Departementet foreslår endringer i petroleumsforskriften § 26 om måling mv. av produsert petroleum. Bestemmelsen inngår i hjemmelsgrunnlaget for forskrift om fiskal måling av petroleum, fastsatt av Oljedirektoratet. Oljedirektoratet sendte 1. juli på høring forslag til ny måleforskrift. Departementet foreslår endringer petroleumsforskriften § 26 for å klargjøre Oljedirektoratets myndighet til å fastsette forskrift, og for å forenkle og oppdatere bestemmelsen.

Det foreslås at ordlyden i § 26 første ledd første setning forenkles og tydeliggjøres. En analyse som gir som resultat en verdi med en enhet er en måling og det vil således være overflødig å skrive «måle og analysere».

Det kan være noe uklart hva som ligger i begrepet «etter alminnelig anerkjent fremgangsmåte». Dette kravet reflekteres heller ikke direkte i kravene i måleforskriften. Det foreslås derfor at dette tas ut av § 26 første ledd første setning.

I forslaget til ny måleforskrift har Oljedirektoratet lagt opp til en systematikk som ikke innebærer godkjenning av utstyr og fremgangsmåte. Det foreslås at petroleumsforskriften § 26 første ledd andre setning oppheves for å reflektere dette, men at dette nevnes i andre ledd under det Oljedirektoratet kan fastsette forskrift om.

Videre bør detaljert regulering av korrigerende måleresultater fremkomme av måleforskriften, slik at man unngår dobbeltregulering. Det foreslås derfor at andre ledd forenkles og at Oljedirektoratet gis myndighet til å fastsette dette.

4 Arealavgift

4.1 Fritak fra arealavgift

I henhold til § 39 andre ledd gis det fritak for arealavgift for det området som avgrenser forekomstene som er inkludert i plan for utbygging og drift (PUD). Fritaket gis i perioden fra PUD er innlevert og så lenge det foregår utvinning fra forekomstene. Bestemmelsen foreslås endret slik at det er et krav for innvilgelse av fritak at PUD godkjennes, og ikke bare innleveres. På den måten unngår man f.eks. en situasjon der PUD innleveres og fritak gis og PUD deretter trekkes tilbake. Det er ikke i samsvar med formålet med reglene om fritak fra arealavgift å gi fritak i et slikt tilfelle. Selv om det foreslås et krav om godkjent PUD som grunnlag for fritak for arealavgift, vil fritaket fortsatt gjelde for perioden fra innlevering av PUD.

§ 39 andre og tredje ledd er praktisert slik at Oljedirektoratet, etter søknad, fatter vedtak om fritak fra arealavgift. Oljedirektoratets vedtaksmyndighet har vært basert på direktoratets adgang etter bestemmelsens andre og tredje ledd til å fastsette avgrensningen av det

aktuelle området etter forslag fra rettighetshaverne. Det foreslås at Oljedirektoratets myndighet til å fatte vedtak, etter søknad fra rettighetshaver, tydeliggjøres i andre og tredje ledd.

I brev fra OED til rettighetshaverne 27. oktober 2006 er det presisert at søknad om PUD-fritak likestilles med ny PUD når det gjelder muligheten til å få fritak for arealavgift. Det gjelder også ved endringer i PUD etter loven § 4-2 syvende ledd. Det foreslås at dette synliggjøres i ordlyden i andre ledd.

I henhold til tredje ledd gis det fritak i plikten til å betale arealavgift dersom det i forlengelsesperioden bores en undersøkelsesbrønn, jf. loven § 3-9 annet ledd. I senere år har det også blitt gitt fritak ved boring av undersøkelsesbrønner i forlenget initiell periode, jf. loven § 3-9 første ledd annet punktum. Fritak i arealavgift på grunnlag av undersøkelsesbrønner boret i forlenget initiell periode har vært gitt av departementet etter syvende ledd fordi ordlyden i tredje ledd ikke åpner opp for dette, men kun for undersøkelsesbrønn boret i forlengelsesperioden. Det foreslås at tredje ledd endres slik at den også omfatter fritak på grunnlag av undersøkelsesbrønner boret i forlenget initiell periode. Dette vil videre medføre at OD vil kunne innvilge fritak i disse sakene.

Fritak etter tredje ledd har kun vært gitt for boring av undersøkelsesbrønn utenom det fastsatte arbeidsprogrammet, jf. loven § 3-8. Det foreslås at dette vilkåret for fritak etter tredje ledd fremgår av ordlyden. Departementet har i enkelte tilfeller gitt tillatelse til at utvinningstillatelsen går over i forlengelsesperioden selv om arbeidsforpliktelsen ikke er oppfylt i initiell periode, men da på vilkår om at den gjennomføres i forlengelsesperioden. Heller ikke en undersøkelsesbrønn som bores som oppfyllelse av et slikt vilkår vil gi grunnlag for fritak for arealavgift. Det foreslås derfor at det fremgår av forskriften at verken brønner som er eller som har vært omfattet av arbeidsforpliktelsen vil gi grunnlag for fritak.

4.2 Tilbakebetaling av arealavgift i forbindelse med oppgivelse mv.

I henhold til petroleumsforskriften § 40 første ledd betales arealavgift forskuddsvis for hvert kalenderår. Arealavgiften forfaller til betaling siste virkedag i det foregående år. Arealavgiften innbetales til staten ved Oljedirektoratet. Dersom utvinningstillatelsen er i forlengelsesperioden, kan den oppgis eller områder tilbakeleveres ved utløpet av hvert kalenderår, såfremt varsel er gitt minst 3 måneder i forveien, jf. petroleumsløven § 3-14 og 3-15. Perioden som det er innbetalt arealavgift for vil da stemme overens med perioden tillatelsen er gyldig.

Det skal betales arealavgift i forlenget initiell periode, jf. petroleumsforskriften § 40 første ledd. Utvinningstillatelsen kan i initiell periode oppgis eller områder tilbakeleveres også på andre tidspunkter enn ved utløpet av kalenderåret. Ved oppgivelse eller tilbakelevering i forlenget initiell periode vil den perioden det er innbetalt arealavgift for (kalenderåret) derfor kunne strekke seg ut over den perioden tillatelsen er gyldig.

Perioden det er innbetalt arealavgift for kan også strekke seg ut over perioden tillatelsen er gyldig når det gjelder utvinningstillatelser gitt i medhold av kgl.res. 9. april 1965 om utforskning og utnyttelse av undersjøiske petroleumforekomster. I henhold til petroleumsforskriften § 40 fjerde ledd betales arealavgiften for slike tillatelser forskuddsvis for ett år om gangen med tildelingsdato som forfallsdag, mens oppgivelse kan skje ved utløpet av kalenderåret som for andre tillatelser, jf. petroleumsløven § 3-15. Når det gjelder slike tillatelser fremgår det uttrykkelig av petroleumsforskriften § 41 at den delen av arealavgiften som er betalt for perioden etter at oppgivelsen får virkning refunderes.

Oljedirektoratet har opplyst at praksis har vært at det også for utvinningstillatelser gitt i medhold av senere lovgivning gis refusjon i forbindelse med oppgivelse, på følgende vis:

- For oppgivelse som skjer med virkning ila året (oppgivelse i initiell/forlenget initiell periode) refunderes avgift for den perioden av året som gjenstår.
- For oppgivelse som skjer med virkning fra 1. januar (oppgivelse i forlengelsesperioden), men der vedtak fra departementet ikke foreligger før senere, må tillatelsen betale avgift for påløpende år og så refunderes beløpet når vedtak fra departementet foreligger.

Oljedirektoratet opplyser videre at praksis har vært at bortfall, utløp og delvis tilbakelevering behandles tilsvarende. Oljedirektoratet peker på at alle tilfeller som medfører at rettighetshaver ikke lenger besitter areal bør behandles likt.

På bakgrunn av dette foreslår departementet at henvisningen til kgl. res. 1965 tas ut av petroleumsforskriften § 41. Videre at det tas inn et nytt annet punktum der det fremgår at bestemmelsen også gjelder tilsvarende dersom en utvinningstillatelse bortfaller eller utløper eller deler av et område som utvinningstillatelsen omfatter tilbakeleveres, jf. loven § 3-14. På den måten vil petroleumsforskriften § 41 bedre reflektere praksis og bli en generell bestemmelse om refusjon av arealavgift for de tilfellene der perioden det er betalt avgift for går ut over gyldighetstiden for utvinningstillatelsen.

5 Navnsetting av felt

I henhold til petroleumsforskriften § 79 skal Oljedirektoratet godkjenne betegnelser på petroleumforekomster, faste innretninger og brønner samt bruk av egnenavn ved navnsetting av felt. Som en oppfølging av stortingsmelding nr. 28 (2010-2011) ble det foretatt en gjennomgang av navnsetningspolitikken og under henvisning til petroleumsforskriften § 86 annet trakk departementet tilbake den delegerte myndighet i petroleumsforskriften § 79.

Dagens praksis for navnsetting av felt fremgår av PUD/PAD veilederen pkt 5.22:

"Rettighetshaverne bør i god tid, og senest ved innsendelse av PUD, foreslå et navn som skal godkjennes av myndighetene ved OED. Hovedregelen for navnevalg er at det skal være norsk, passe til de øvrige eksisterende feltnavnene i det gjeldende området og ivareta sikkerhetshensyn. Selvstendige utbygginger kan bli gjenstand for andre føringer når det gjelder navnevalg. Om ønskelig kan OD kontaktes for innspill til navnevalg."

Videre inneholder Oljedirektoratets ressursforskrift bestemmelser om betegnelse på brønner, funn og permanent plasserte innretninger, jf. §§ 13, 21 og 22.

Departementet foreslår endringer i petroleumsforskriften § 79 for å bringe ordlyden i bestemmelsen i overenstemmelse med dagens praksis. Det foreslås således at det fortsatt vil fremgå av bestemmelsen at Oljedirektoratet skal godkjenne betegnelser på petroleumsforekomster, faste innretninger og brønner, men at det er departementet som skal godkjenne egennavn ved navnsetting av felt.

6 Taushetspliktens lengde for «tolkede data»

6.1 Innledning

Departementet ba i januar 2021 Oljedirektoratet (OD) om å gjennomføre en prosess, med involvering av industrien, med sikte på å finne frem til en hensiktsmessig klargjøring av begrepet "tolkede data". OD gjennomførte på bakgrunn av dette våren 2021 flere arbeidsmøter med Offshore Norge (tidligere Norsk olje & gass) og representanter fra industrien for å få innspill. For å definere og klargjøre begrepet tolkede data utarbeidet OD en veileder som ble sendt på høring og deretter fastsatt, se:

<file:///C:/Users/oed1146/Downloads/veileder-om-tolkede-data.pdf>

I prosessen med klargjøring av begrepet «tolkede data» kom det også frem forslag om at taushetspliktens lengde for tolkede data burde vurderes. Departementet ga i juni 2021 OD i oppdrag å:

- utrede om taushetspliktens lengde for tolkede data bør forkortes
- utrede om alle tolkede data som er felles eie for rettighetshaverne i en utvinningstillatelse og som stammer fra vedkommende utvinningstillatelse bør frigis i forbindelse med oppgivelse/tilbakelevering.

OD ga i februar 2022 sin anbefaling til departementet:

- For å ivareta en best mulig ressursutnyttelse på sokkelen anbefaler OD at lengden på taushetsplikten for tolkede data reduseres. OD mener at fem års taushetsplikt i tilstrekkelig grad vil opprettholde selskapenes konkurranseevne og ivareta insentiver til leting og teknologiutvikling.
- I forbindelse med tilbakelevering/oppgivelse peker OD på at det kan øke verdiskapingen å frigi alle data ved at nye rettighetshavere slipper å gjøre den samme jobben som tidligere er gjort i et område. OD anbefaler at taushetsplikten for tolkede data bortfaller etter ett år ved tilbakelevering av et område eller ved oppgivelse, bortfall og utløp av en utvinningstillatelse.

6.2 Nåværende rettstilstand

Data fra petroleumsvirksomheten, inkludert såkalte geodata, som rapporteres til myndighetene er underlagt taushetsplikt etter forvaltningsloven (fvl.) § 13 og petroleumsforskriften (pf.) § 85. Taushetspliktens lengde varierer fra 2 til 20 år fra det tidspunkt dataene ble tilgjengelig for eier av dataene. Tolkede data er i dag underlagt 20 års

taushetsplikt, med unntak for tolkede data i statusrapporter som frigis umiddelbart ifm. utvinningstillatelsens oppgivelse, bortfall og utløp, jf. pf. § 85 fjerde ledd.

6.3 *Nærmere om ODs vurdering og anbefaling*

OD peker på følgende hensyn for å forkorte taushetspliktens lengde: Etter hvert som en større del av norsk sokkel blir mer moden, vil nye utvinningstillatelser stadig oftere omfatte areal som har vært konsesjonsbelagt én eller flere ganger. I mange tilfeller får selskap tildelt areal som allerede har vært grundig evaluert av tidligere rettighetshavere. Selskapene konkurrerer både om areal som er feltnært og areal i umodne områder. Forskjellige selskap kan ha ulik tilnærming til samme areal, noen vil bruke etablerte konsepter og andre kommer med nye ideer og konsepter. For å effektivt utforske og utvikle et areal er det kritisk at rettighetshaver har et så komplett datagrunnlag som mulig for å sikre at man unngår dobbeltarbeid og har et optimalt utgangspunkt for nye ideer. For å få best mulig resultat av feltnær leting, er det viktig at data og kunnskap som er opparbeidet gjennom feltets levetid blir gjort tilgjengelig. Hurtigere sirkulasjon av tolkede data også fra produserende felt kan føre til større lønnsomhet og bedre utnyttelse av eksisterende infrastruktur, noe som vil være kritisk med tanke på innfasing av nye ressurser til eldre infrastruktur. Utvikling av nye teknologier og arbeidsmetoder som leder til bedre lønnsomhet i leting og drift av eksisterende felt krever større åpenhet og deling av data. Økt sirkulasjon av tolkede data vil være et viktig bidrag til digitaliseringen av industrien. Det må kunne legges til grunn at geodata generelt har kortere levetid/omløpstid nå enn tidligere. Også tolkede data er ferskvare, og i dag bør det, etter ODs vurdering, være tilstrekkelig for oljeselskapene at innsamlede data gir et par års fortrinn på de øvrige oljeselskapene. I lys av dette er det ikke behov for at taushetsplikten er så lang som 20 år.

Det kan også påpekes at norsk praksis for frigivning av data er på linje med andre Nordsjø-tilgrensende land når det gjelder ikke-tolkede data. Taushetspliktperioden varierer her fra to til fem år, og Norge er i så måte blant de landene som har kortest taushetsplikt for ikke-tolkede data. For tolkede data har derimot Norge en lenger taushetspliktperiode enn land det er naturlig å sammenligne seg med. For eksempel frigir North Sea Transition Authority (tidligere Oil and Gas Authority) i Storbritannia alle brønndata etter to år, og skiller således ikke mellom ikke-tolkede data og tolkede data. Norge bør etterstrebe og tilnærme seg en taushetspliktperiode også for tolkede data som er mer på linje med andre Nordsjø-tilgrensende land.

OD peker på følgende hensyn mot å forkorte taushetspliktens lengde: En forkorting av taushetspliktens lengde vil i noen tilfeller ikke bety så mye for tilgangen til tolkede data. En betydelig andel av oljeselskapenes geodata inngår i dag i en etablert ordning med bytte og salg. Det dreier seg om en frivillig ordning etablert av rettighetshaverne og som administreres av Offshore Norge. Det er derfor opp til det enkelte selskap hvorvidt de vil benytte denne markedsplassen. Denne ordningen antas å fungere best for de som allerede er godt etablert og allerede har attraktive data som kan være gjenstand for bytte. For mindre og nye aktører er dataene mindre tilgjengelige gjennom denne ordningen. Multiklientselskapene gjør for øvrig sine data (spec-seismikk) tilgjengelig via egne løsninger. Dataene er i praksis for en stor del fritatt for rapportering til myndighetene, med vilkår om at dataene blir forsvarlig

oppbevart og at de gjøres tilgjengelig for salg til alle. Det er viktig, særlig med tanke på å gjøre norsk sokkel attraktiv for ulike og nye aktører, at det er så enkelt som mulig å få tilgang til data og materiale fra sokkelen. Med hensyn til ressursforvaltningen er det imidlertid av størst betydning at dataene er tilgjengelige, enten det skjer vederlagsfritt eller gjennom salg.

En økt tilgang på tolkede data vil kunne føre til en svekkelse av det innarbeidede prinsippet om at det i Norge skal konkurreres på tolkninger og kunnskap, ikke på tilgang til rådata. Mangfoldet av nye ideer kan reduseres ved at nye rettighetshavere overtar andres tolkninger og dermed ikke ser på et område med nye øyne, men blir forutinntatt av tidligere rettighetshaveres vurderinger. Nytteverdien av tolkede data er større jo «ferskere» tolkingen er. Selv om nytteverdien avtar relativt raskt vil tolkingen normalt inngå i en regional database som selskapene gjennom sin kompetanse og kunnskap har opparbeidet gjennom flere år. Dersom andre selskap gis økt tilgang til et selskaps vurderinger vil det kunne føre til svekkelse av selskapets konkurransefortrinn. En slik praksis vil igjen kunne føre til at ønsket om bl.a. å utforske nye områder og å teste nye letemodeller vil avta. Dette vil særlig kunne ha betydning for utforskning av nye områder og utprøving av nye letekonsepter, noe som er forbundet med høy risiko, økonomisk eksponering og betydelig lenger ledetid enn leting i modne områder. Det kan også tenkes en situasjon der rettighetshavere ønsker å beholde leteareal lengst mulig fremfor å tilbakelevere for å unngå frigivning av tolkede data.

Innspill fra industrien: OD har gjennom Offshore Norge hatt kontakt med industrien og innhentet synspunkter på hva som vil være en hensiktsmessig lengde på taushetsplikten for tolkede data, hva som vil være konsekvensene av en kortere frist fremover og tilbake i tid og hva som vil være konsekvensene dersom tolkede data underlagt dagens ordning med 20 års taushetsplikt frigjøres ved bortfall/oppgivelse/utløp av utvinningstillatelsen.

Det ble gitt tilbakemelding fra ni selskaper, hvor alle mener at taushetsplikten for tolkede data kan forkortes til en lengde mellom 3 og 10 år. Selskapene var spredt innenfor intervallet. Når det gjelder frigivning av tolkede data ved opphør av utvinningstillatelse, mener Offshore Norge at en taushetspliktperiode på to år fra tidspunktet for utvinningstillatelsens opphør vil kunne balansere raskere deling opp mot behovet for å beholde konkurranseevne og insentiver for datainnsamling og teknologiutvikling, men med unntak for tolkninger knyttet til omsettelige data hvor taushetspliktens varighet minst bør tilsvare respektiv varighet for det omsettelige datasettet tolkingen er knyttet til.

ODs samlede vurdering og anbefaling

OD mener en god forvaltning av ressurser på norsk sokkel bl.a. avhenger av at selskapene fortsatt sikres økonomiske insentiver til leting og datainnsamling, herunder at det fremdeles er attraktivt for selskapene å konkurrere på kunnskap og utvikling av ny teknologi og metoder. OD mener imidlertid at dette må balanseres mot hensynet til at samarbeid mellom aktørene og deling av kunnskap kan redusere kostnadene og bidra til raskere og mer effektiv utvikling. En slik balanseringen av ulike hensyn har ligget til grunn for ressursforvaltningen siden oppstart. OD peker på at situasjonen på norsk sokkel er i endring og viser bl.a. til at leting rundt eksisterende felt i noen grad er tidskrittisk og at aktørbildet er mer sammensatt enn tidligere, med færre store og flere mindre selskaper, der enkelte bare deltar i letefasen. Videre pekes det på at situasjonsbildet er preget av at digitale teknologier overtar oppgaver

som tidligere ble gjort manuelt. OD mener at en kortere lengde på taushetsplikten vil stimulere til mer effektiv letevirksomhet, sikre et mer mangfoldig aktørtilbud og bidra i utviklingen av digitaliseringen. OD mener at fem års taushetsplikt i tilstrekkelig grad vil opprettholde selskapenes konkurranseevne og ivareta insentiver til leting og teknologiutvikling.

Når det gjelder data fra oppgitte tillatelser eller tilbakeleverte områder mener OD at disse fortsatt bør gis en viss beskyttelsesperiode etter at oppgivelsen/tilbakeleveringen har funnet sted. En slik periode må balansere fordelene med en rask datadeling opp mot behovet for å beholde konkurranseevne og insentiver for datainnsamling og teknologiutvikling. ODs vurdering er at en taushetspliktperiode på ett år fra opphørs- eller tilbakeleveringstidspunktet vil kunne ivareta dette. OD mener at dette kan gi økt verdiskaping ved at nye rettighetshavere slipper å gjøre den samme jobben som tidligere er gjort i et område. OD anbefaler at taushetsplikten for tolkede data bortfaller etter ett år ved tilbakelevering av et område eller ved oppgivelse, bortfall og utløp av en utvinningstillatelse.

6.4 Departementets vurderinger og forslag

For å oppnå best mulig ressursforvaltning på norsk sokkel er det viktig å tilpasse regelverket slik at dette er tidsriktig og reflekterer situasjonen på norsk sokkel. OD har i sin vurdering vist til at norsk sokkel blir mer moden, endringer i aktørtilbudet og den teknologisk utvikling.

Etter å ha gjennomgått ODs vurderinger og de innspill OD har innhentet fra industrien, finner departementet grunn til å forslå endringer i petroleumsforskriften § 85 i tråd med ODs anbefalinger. Det forslås at varigheten for taushetsplikten for tolkede data forkortes fra 20 til 5 år fra det tidspunkt dataene ble tilgjengelig for eier av dataene. Videre foreslås det at taushetsplikten for tolkede data opphører ett år etter tilbakelevering av et område eller ett år etter oppgivelse, bortfall eller utløp av en utvinningstillatelse.

Ved en slik forkorting av taushetsplikten for tolkede data mener departementet at OD bør ha myndighet til å forlenge taushetsplikten også for tolkede data, slik OD i dag har myndighet til for andre kategorier data, jf. § 85 fjerde ledd nest siste setning. Departementet foreslår derfor en endring i § 85 fjerde ledd neste siste setning. Fjerde ledd, siste setning blir etter dette overflødig og foreslås opphevet.

6.5 Innføring av nye regler

Det finnes i dag en stor mengde datasett med tolkede data som etter dagens regelverk er underlagt 20 års taushetsplikt fra de ble tilgjengelig for eier. For at tiltaket skal bidra til mer kostnadseffektiv leting og den samfunnsøkonomiske gevinsten ved frigivning skal kunne realiseres, er det viktig at også de eksisterende datasettene i størst mulig grad underlegges en kortere taushetspliktperiode. De hensyn som OD har pekt på for å forkorte taushetspliktens lengde, jf. pkt. 6.3 ovenfor, gjør seg både gjeldende for eksisterende og nye datasett. Samtidig kan de selskapene som har rettigheter til de eksisterende datasettene ha en sterk interesse av at taushetsplikten opprettholdes i tråd med dagens regulering.

Departementet har på bakgrunn av dette vurdert en overgangsbestemmelse som går ut på at selskapene innen f.eks. 6 måneder fra ikraftsetting av forskriftsendringen, kan søke om at

Oljedirektoratet fortsatt unntar tolkede data som er innsendt før ikraftsetting av forskriftsendringen. Dette ville innebære at selskapene innen en frist kunne søke om at dagens regulering av taushetsplikt for tolkede data opprettholdes for konkrete datasett og samtidig begrunne hvorfor selskapet ser behov for fortsatt taushetsplikt for den konkrete informasjonen. OED har konsultert OD om en slik overgangsordning som igjen hatt dialog med styringsgruppen i Diskos (Diskos er et nasjonalt datalager for lete- og utvinningsrelatert informasjon fra norsk sokkel). ODs vurdering er at en slik type overgangsordning vil innebære gjennomgang av en stor mengde datasett og vil bli en ressurskrevende prosess både for selskapene og for OD. OD har derfor ikke anbefalt en slik ordning, men har pekt på at en mer generell infasing av den nye regelen for gamle data vil være bedre.

På bakgrunn av vurderingen fra OD, antar OED at en søknadsbasert overgangsordning neppe vil være praktikabel verken for selskapene eller myndighetene, og at man derfor isteden bør se på en mer generell overgangsordning. I en avveining av de ressursforvaltningsmessige hensynene som taler for å frigi eksisterende data og eiernes behov for fortsatt hemmelighold, legger OED til grunn at eiernes behov normalt vil avta med alderen på dataene. OED finner derfor grunn til å foreslå en bestemmelse om at eksisterende tolkede data fortsatt skal være underlagt taushetsplikten i inntil 5 år etter ikraftsetting av den foreslått forskriftsendringen. Dette betyr f.eks. at taushetsplikten på et datasett fra 2005 vil utløpe i 2025 i tråd med regelen om 20 års taushetsplikt, mens taushetsplikten for et datasett fra 2020 vil utløpe 1. januar 2028, forutsatt at forskriftsendringen trer i kraft 1. januar 2023. OED utelukker ikke at det kan være eksisterende datasett der eierne fortsatt har en så sterk interesse i fortsatt hemmelighold at det vil være rimelig å opprettholde taushetsplikten også etter 1. januar 2028. Selskapet vil da kunne søke OD om at taushetspliktens forlenges i medhold av bestemmelsen § 85 fjerde ledd. En slik søknad må kunne begrunnes svært godt og fremmes i god tid før 1. januar 2028. Fordi eiernes interesser i å hemmeligholde tolkede data normalt avtar med alderen på dataene og overgangsperioden på 5 år er relativt lang tid, legger departementet til grunn at det bare unntaksvis vil være aktuelt å innvilge slike søknader.

Departementet foreslår at taushetsplikten for tolkede data opphører ett år etter tilbakelevering av et område eller ett år etter oppgivelse, bortfall og utløp av en utvinningstillatelse, jf. pkt 6.4 ovenfor. OD har pekt på at data fra slike områder er av stor samfunnsøkonomisk verdi og det er foretatt et stort antall tilbakeleveringer/oppgivelser i perioden 2002-2022. Slike data stammer fra områder rettighetshaverne ikke vurderer som så interessante at de vil opprettholde konsesjonen. Dette tilsier også at dataene fra disse områdene er mindre viktige å beskytte ut fra et konkurranseperspektiv. OED foreslår derfor at ny bestemmelse om forkortet taushetsplikt gis virkning fullt ut også for eksisterende data i oppgitte, utløpte og bortfalte tillatelser og i tilbakeleverte områder.

7 Taushetspliktens lengde for «øvrige data»

7.1 Innledning

OD har gjennomført en vurdering av om taushetspliktens lengde bør forkortes også for «øvrige data».

7.2 Nåværende rettstilstand

Data som er felles eie for rettighetshaverne i en utvinningstillatelse, og som stammer fra vedkommende utvinningstillatelse, er underlagt taushetsplikt i 2 år fra det tidspunkt dataene ble tilgjengelig for eier av dataene, jf. petroleumsforskriften § 85 tredje ledd bokstav a. Dette forutsatt at de ikke er tolkede eller omsettelige.

Taushetspliktens lengde for «øvrige data» er regulert i petroleumsforskriften § 85 tredje ledd bokstav c. Slike data er underlagt taushetsplikt i 5 år fra det tidspunkt dataene ble tilgjengelig for eier av dataene. «Øvrige data» vil være alle data som ikke er «omsettelige» eller er «felles eie for rettighetshaverne i en utvinningstillatelse og som stammer fra vedkommende utvinningstillatelse». Det forutsettes også at dataene ikke er «tolkede» etter fjerde ledd. «Øvrige data» innbefatter således:

- data som er i felles eie for rettighetshaverne i en utvinningstillatelse og som ikke stammer fra vedkommende utvinningstillatelse (dvs. data som *rettighetshaverne i tillatelsen* samler inn *utenfor* utvinningstillatelsen)
- data som ikke er i felles eie for rettighetshaverne i en utvinningstillatelse og som ikke stammer fra vedkommende utvinningstillatelse (dvs. data som *en rettighetshaver* samler inn for egen regning *utenfor* utvinningstillatelsen)
- data som ikke er i felles eie for rettighetshaverne i en utvinningstillatelse og som stammer fra vedkommende utvinningstillatelse (dvs. data som *en rettighetshaver* samler inn for egen regning *innenfor* utvinningstillatelsen).

7.3 Nærmere om ODs vurdering og anbefaling

OD har, basert på ordlyden i petroleumsforskriften § 85 tredje ledd og merknader til bestemmelsen, lagt til grunn at «som stammer fra» betyr data som er innsamlet innenfor det tildelte området av den aktuelle tillatelse. OD opplyser at bestemmelsen har blitt praktisert i tråd med dette, slik at data utenfor området av tillatelsen har blitt underlagt 5 års taushetsplikt, mens data innenfor utvinningstillatelsen har blitt underlagt taushetsplikt i 2 år. OD har erfart at det å skille mellom data på denne måten byr på praktiske problemer. Datasett består ofte av data fra både innenfor og utenfor tillatelsens område. Ved frigiving etter to år betyr det at datasettet må klippes slik at data fra utenfor tillatelsens område ikke frigis før etter ytterligere tre år. Det er tidkrevende både å foreta slik klipping og å utvikle IT-verktøy for klipping. I tillegg vil verdien av et klippet datasett være mindre enn verdien av et fullstendig datasett. Med dagens mange arealmessig små tillatelser blir ofte veldig små fragmenter av en større helhet frigitt etter to år. Disse små delene gir ofte lite verdi før de resterende delene frigis etter fem år. OD opplyser videre at store deler av seismikken som samles inn av utvinningstillatelsen er seismikk fra borestedsundersøkelser. I dialogen med næringen i forbindelse med utarbeidelse av veileder om tolkede data fremkom det at data fra borestedsundersøkelser bør frigis i sin helhet etter to år, både det som ligger innenfor utvinningstillatelsen og det som ligger utenfor. OD mener at dette vil bidra til mindre overlapp mellom innsamlingsprogrammer, mer effektiv brønnplanlegging og mindre miljøpåvirkning i områder med stor aktivitet. ODs vurdering er derfor at data som er i felles eie i tillatelsen bør ha samme lengde på taushetsplikten, dvs. 2 år, enten de ligger innenfor eller utenfor utvinningstillatelsens område. I forbindelse med tilbakelevering, oppgivelse, bortfall og utløp bør slike data frigis umiddelbart.

OD opplyser at det generelt samles inn lite data som ikke er i «felles eie for rettighetshaverne» i en utvinningstillatelse og som derfor er underlagt 5 års taushetsplikt. Myndighetene bør i størst mulig grad legge til rette for at data samles inn i fellesskap i tillatelsen og ikke av det enkelte selskap. På denne måten får flest mulig nyttiggjøre seg de samme dataene og man unngår at data fra samme område samles inn flere ganger. Etter ODs vurdering bør således regelverket ikke legge til rette for at data som ikke er i felles eie har en lenger taushetspliktig periode enn data som er i felles eie. OD foreslår derfor at også data som ikke er i felles eie underlegges to års taushetsplikt.

7.4 Departementets vurderinger og forslag

Etter å ha gjennomgått ODs vurderinger, finner departementet grunn til å forslå endringer i petroleumsforskriften § 85 i tråd med ODs anbefalinger. Departementet har lagt vekt på de praktiske utfordringer OD har påpekt når det gjelder å skille mellom data som stammer fra ulike områder i arbeidet med å tilgjengeliggjøre disse. Departementet har også lagt vekt på at regelverket ikke bør gi særlig insentiv til at datainnsamling foretas av det enkelte selskap fremfor at det skjer av rettighetshavergruppen i fellesskap. Departementet har også lagt en viss vekt på at ODs forslag medfører en forenkling av regelverket.

Når det gjelder frigivelse av data når tillatelsen oppgis, bortfaller eller utløper vurderer departementet at det heller ikke her bør være et krav om at dataene er innsamlet innenfor det geografiske området for den aktuelle tillatelse for at de skal frigis. Departementet foreslår derfor at «og som stammer fra vedkommende utvinningstillatelse» tas ut av fjerde ledd.

Etter dette forslaget og forslaget omtalt i pkt. 6 ovenfor, legges det opp til at regelverket vil operere med tre kategorier data med ulike varighet når det gjelder taushetsplikt: Omsettelige data (10 år), tolkede data (5 år) og øvrige data (2 år). «Øvrige data» vil da omfatte data som etter någjeldende ordlyd er omfattet av både bokstav a og c.

7.5 Innfasing av nye regler

OD har vurdert at den praktiske betydningen av regelverksendringen om forkortet taushetsplikt for øvrige data er størst for nye data. Mengden av historiske data er begrenset og OD anbefaler derfor at forslaget om taushetsplikt på 2 år istedenfor 5 år kun gis virkning for nye data. Når det gjelder historiske data som er i felles eie i tillatelsen i oppgitte, utløpte og bortfalte tillatelser og i tilbakeleverte områder anbefaler OD at den nye regelen gis virkning fullt ut. Departementet foreslår endringer i tråd med ODs anbefaling.

8 Oppdatering av departementsnavn

Det foreslås å oppdatere petroleumsforskriften § 20 første ledd, § 28 første ledd, § 30e), § 43, fjerde ledd og § 85 siste ledd i tråd med dagens departementsstruktur slik at ordlyden endres fra "Arbeids- og sosialdepartementet" til "Arbeids- og inkluderingsdepartementet".

9 Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet forventer at forkorting av taushetspliktens varighet for tolkede data og for enkelte øvrige data, og dermed økt tilgang til data, vil bidra til økt samfunnsøkonomisk effektivitet gjennom å redusere selskapenes leterisiko og letetekstnader. I utformingen av overgangsordninger for eksisterende data har departementet lagt vekt på å finne frem til ordninger som bidrar til dette, samtidig som hensynet til eierne av data hensyntas på rimelig måte og ordningene er administrativt praktikable. Departementet legger til grunn at forslagene kan medføre flere søknader til Oljedirektoratet om forlenget taushetsplikt og at dette vil innebære noe arbeid både for søker og for Oljedirektoratet.

Departementet antar at de øvrige forslagene til forskriftsendringer ikke har økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

10 Ikraftsetting

Departementet foreslår at endringene i petroleumsforskriften trer i kraft 1. januar 2023.

Vedlegg:

Forslag til forskriftsendringer